

Praktyczny poradnik

2020-03-25

[W zakładce "wnioski do pobrania" znajduje się mini przewodnik jak prawidłowo wypełnić wniosek.](#)

1. Świadczenie wychowawcze otrzymają rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka.
2. Świadczenie będzie przysługiwać do ukończenia przez dziecko 18 lat.
3. Na drugie i kolejne dziecko świadczenie rodzice otrzymają niezależnie od dochodu.
4. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymają świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego:

800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1.200 zł netto, jeśli w rodzinie jest wychowywane dziecko niepełnosprawne.

W okresie od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 roku rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, **jest rok kalendarzowy 2017.**

AKTUALIZACJA: Od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko będzie ustalane bez uwzględniania kryterium dochodowego, tj. niezależnie od wysokości dochodu rodziny.

W przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko w rodzinie, do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

- oświadczenie o dochodach innych niż podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób zał. nr 2 do wniosku
- w przypadku rolników – oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego, zał. nr 3 do wniosku
- w przypadku osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym, zaświadczenia z urzędu skarbowego, które powinno zabierać informacje odpowiednio o: formie opłacanego podatku, wysokości przychodu, stawce podatku, wysokości opłaconego podatku
- w przypadku utraty dochodu i/lub uzyskania dochodu - dokumenty potwierdzające utratę dochodu (np. świadectwo pracy, umowa zlecenie) i wysokość dochodu utraconego (PIT 11 za

2016 rok) i/lub dokumenty potwierdzające uzyskanie dochodu (zaświadczenie od pracodawcy o wysokości dochodu za miesiąc następujący po miesiącu podjęcia zatrudnienia; dochód tj. przychód pomniejszony o koszty uzyskania przychodu, kwotę podatku, składkę na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, inne obowiązkowe składki).

- w przypadku cudzoziemców – określone zezwolenia na pobyt i pracę w Polsce,
- w przypadku rodziców adopcyjnych – dokumenty dotyczące przysposobienia.
- w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko – dokumenty dotyczące zasądzonych alimentów:
 - prawomocnego wyroku sądu
 - postanowienia sądu
 - postanowienia sądu o zabezpieczeniu alimentacyjnym na czas trwania postępowania
 - ugody zatwierdzonej przez sąd
 - ugody zawartej przed mediatorem zatwierdzonej przez sąd
 - aktu notarialnego, któremu sąd nadał klauzulę wykonalności

AKTUALIZACJA: Od 1 lipca 2019 r. nie będzie obowiązku posiadania ustalonych alimentów na dziecko. To znaczy, że osoby samotnie wychowujące dzieci, które nie mają przyznanych alimentów, będą mogły otrzymać świadczenie 500+.

Ponadto, w zależności od indywidualnej sytuacji, w przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze niezależnie o tego, czy na pierwsze dziecko, czy drugie i następne, do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, dołącza się inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego:

zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka, prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację, orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,

oraz inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia wychowawczego będącego przedmiotem wniosku.

Do dochodu wlicza się alimenty od drugiego rodzica, a także świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego.

Przykład 1: Rodzina 4 – osobowa z dwójką dzieci w wieku 10 i 14 lat ubiega się o świadczenie wychowawcze na dzieci.

Zgodnie z zawartą w ustawie definicją pierwszego dziecka (art. 2 pkt 14) pierwszym dzieckiem w tej rodzinie będzie dziecko 14 – letnie.

W tej rodzinie rodzic otrzyma świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko (14 lat) w przypadku spełnienia kryterium dochodowego. Natomiast na młodsze dziecko (10 lat) świadczenie wychowawcze będzie przysługiwać bez względu na wysokość dochodów rodziny.

Przykład 2: Rodzina 4 – osobowa z dwójką dzieci w wieku 10 i 19 lat ubiega się o świadczenie wychowawcze na dziecko.

Zgodnie z zawartą w ustawie definicją pierwszego dziecka (art. 2 pkt 14) pierwszym dzieckiem w tej rodzinie będzie dziecko 10 – letnie.

W tej rodzinie rodzic otrzyma świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko (10 lat) w przypadku spełnienia kryterium dochodowego. Istotne jest, że 19 –letnie dziecko może być zaliczone do składu rodziny jeżeli zamieszkuje wspólnie z rodzicami i pozostaje na ich utrzymaniu (patrz definicja rodziny art. 2 pkt 16 ustawy).

Przykład 3: Rodzina 3 – osobowa z jednym dzieckiem 17 lat, (które kończy 18 lat 16 września 2016 r.), ubiega się o świadczenie wychowawcze na dziecko. Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w tej rodzinie wynosi 750 zł na osobę w rodzinie czyli nie przekracza kryterium dochodowego (800 zł).

Zgodnie z zawartą w ustawie definicją pierwszego dziecka (art. 2 pkt 14) pierwszym dzieckiem (i jedynym) w tej rodzinie jest dziecko 17 – letnie, (które 18 urodziny obchodzi 16 września 2016 r., a więc zgodnie z art. 112 zdanie drugie kodeksu cywilnego dziecko to kończy 18 lat z upływem 15 września 2016 r.). W tej rodzinie rodzic otrzyma świadczenie wychowawcze na to dziecko w okresie od 1 kwietnia 2016 r., do 15 września 2016 r., (za miesiąc wrzesień 2016 r., w wysokości: 250 zł), ponieważ jest spełnione kryterium dochodowe określone w ustawie.

5. Pełnoletnie dziecko do ukończenia 25 lat liczy się do składu rodziny, przy ustalaniu dochodu, jeżeli pozostaje na utrzymaniu rodziców.

6. Prawo do świadczenia wychowawczego jest ustalane od miesiąca złożenia wniosku, nie wcześniej jednak niż od daty urodzenia się dziecka.

7. W bieżącym okresie świadczeniowym prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od 01.10.2017 r. do 30.09.2018 r.

8. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 lat.

9. Świadczenie będzie wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przelewem na konto lub gotówką.

10. Świadczenie wychowawcze nie będzie wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego czy stypendiów

dla uczniów i studentów.

11. Świadczenie wychowawcze nie przysługuje jeżeli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko (termin pełnoletni nie zawsze jest tożsamy w prawie z terminem osoby, która ukończyła 18 lat, w związku z możliwością uzyskania pełnoletności przez małoletnią kobietę poprzez zawarcie związku małżeńskiego - art. 10 § 2 kodeksu cywilnego).
- członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

12. Czy wydatkowanie środków będzie kontrolowane?

W nadzwyczajnych sytuacjach organ właściwy może zastosować mechanizmy zapobiegające marnotrawieniu świadczeń lub zapobiegania wydatkowaniu świadczenia niezgodnie z jego przeznaczeniem. Będzie to takie samo rozwiązanie jak obowiązujące od wielu lat w ustawie o świadczeniach rodzinnych. W przypadku sygnałów o marnotrawieniu świadczenia, u rodziny będzie mógł zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy, aby ustalić jak wygląda sytuacja w danej rodzinie. Pracownik organu wypłacającego świadczenie wychowawcze, na podstawie informacji od pracownika socjalnego, będzie mógł zamienić gotówkę na pomoc rzeczową (np. na jedzenie, ubrania, lekarstwa itp.) lub w formie opłacania usług (np. opłata za pobyt dziecka w żłobku, przedszkolu itp.). W przypadku uniemożliwienia przeprowadzenia wywiadu środowiskowego organ wypłacający świadczenie wychowawcze wyda decyzję odmawiającą prawa do świadczenia lub decyzję wstrzymującą wypłatę, jeśli świadczenie było już przyznane.

13. Zgłaszanie zmian

W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, osoba otrzymująca świadczenie wychowawcze jest obowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego to świadczenie.

14. Zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci osoba, która pobrała nienależnie świadczenie wychowawcze, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie (aktualnie 7% w stosunku rocznym- zgodnie z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie - M.P. 2016 r. 47).

Za nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze uważa się:

- świadczenie wychowawcze wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia wychowawczego albo wstrzymanie wypłaty świadczenia wychowawczego, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania (np. mimo przekraczania w danym okresie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w rodzinie);
- świadczenie wychowawcze przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
- świadczenie wychowawcze wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 6, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń na rodzinę w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze;
- świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do świadczenia wychowawczego;
- świadczenie wychowawcze wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję.

Nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez organ właściwy. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia wychowawczego do dnia spłaty.